

Türkiye A Milli Kadın Voleybol Takımının Avrupa Şampiyonluğunun 14-17 Yaş Aralığındaki Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Voleybol Tutumlarına Etkisi

The Effect of the European Championship of Turkey National Women's Volleyball Team on the Volleyball Attitudes of High School Students Between the Ages of 14-17

*Engin VURAL¹, Tuba Fatma KARADAĞ², Ali TÜRKER³

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Doktora Öğrencisi, Muş, TÜRKİYE / enginvural06@gmail.com / 0000-0002-7717-4928

² Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muş, TÜRKİYE / tf.karadag@alparslan.edu.tr / 0000-0003-4720-2657

³ Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muş, TÜRKİYE / a.turker@alparslan.edu.tr / 0000-0001-8127-2961

* Corresponding author

Özet: Bu çalışmanın amacı Türkiye A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonluğunun 14-17 yaş aralığındaki liselerde öğrenim gören öğrencilerin voleybol tutumlarına etkisinin incelenmesidir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada verileri araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve voleybol tutumlarının ölçülmesi için Böke ve Güllü (2020) tarafından geliştirilen "Voleybol Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya Bitlis ilindeki Proje okullarında okuyan yaşları (Xyaş 15,46±0,86) arasında değişen 165'i kadın 187'si erkek olmak üzere toplam 352 öğrenci katılmıştır. Çalışma verileri SPSS 26 paket programı ile analiz edilmiştir. Veriler normal dağılımadığından Non-parametrik testlerden ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi uygulanmış çoklu karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis H-testi uygulanmıştır. Cinsiyet değişkeni için Mann Witney U Testine göre kadınların erkeklere göre voleybol tutumlarında üst düzeyde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Katılımcıların yaş değişkeni ile voleybol tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Kruskal Wallis H Testi sonuçlarına göre 4-6 yıl ve 7 yıl üzeri voleybol ile ilgilenenlerin voleybol tutumlarında pozitif yönde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. A Milli Kadın Voleybol takımının maçlarını izleme sıklığı ile voleybol tutumları arasında sıklıkla izleyen ve tüm maçları izleyenlerin pozitif yönde anlamlı farklılık saptanmıştır. A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme sıklığı ile voleybol tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. A Milli Kadın Voleybol takımının genel maçlarının ve Avrupa Şampiyonasında şampiyon olan Millilerin maçlarını sıklıkla veya tüm maçları izleyen katılımcıların voleybol tutumlarını anlamlı bir farklılıkla pozitif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Milli kadın voleybol, lise öğrencisi, voleybol tutumu.

Abstract: The aim of this study is to examine the effect of the European Championship of the Turkish National Women's Volleyball Team on the volleyball attitudes of high school students between the ages of 14-17. In this study, one of the quantitative research methods general survey model was used. In the study, the data were collected using the Personal Information Form prepared by the researcher and the "Volleyball Attitude Scale" developed by Böke and Güllü (2020) to measure volleyball attitudes. Total of 352 students, 165 female and 187 male, ranging in age (Xage 15.46±0.86) studying in Project schools in Bitlis province, participated in the study. The study data were analyzed with SPSS 26 package program. Since the data were not normally distributed, Mann Whitney U test was applied for pairwise comparisons and Kruskal Wallis H-test was applied for multiple comparisons. According to the Mann Whitney U Test for the gender variable, a significant difference was found in the volleyball attitudes of women compared to men [U=11760,500, p<0,05]. There was no significant difference between the age variable and volleyball attitudes of the participants [X²=1,112, p>0,05]. According to the results of the Kruskal Wallis H Test, a significant positive difference was found in the volleyball attitudes of those who were interested in volleyball for 4-6 years and over 7 years [X²=117,87, p<0,05]. A significant positive difference was found between the frequency of watching the matches of the National Women's Volleyball team and their volleyball attitudes [X²=96,72, p<0,05]. A significant positive difference was found between the frequency of watching the European Championship matches of the National Women's Volleyball team and their volleyball attitudes [X²=68,22, p<0,05]. It was concluded that the general matches of the National Women's Volleyball team and the champions of the European Championship positively affected the volleyball attitudes of the participants who watched the matches frequently or all the matches with a significant difference.

Keywords: National women's volleyball, high school student, volleyball attitude.

Received: 14.07.2024 / Accepted: 28.10.2024 / Published: 30.10.2024

<https://doi.org/10.22282/tojras.1516019>

Citation: Vural, E., Karadağ, T.F., & Türker, A. (2024). Türkiye A Milli Kadın Voleybol Takımının Avrupa Şampiyonluğunun 14-17 Yaş Aralığındaki Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Voleybol Tutumlarına Etkisi, *The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS)*, 13 (4), 433-438.

GİRİŞ

Sporun birçok yönü olması sebebiyle literatürde çok farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Bunun nedeni ise sporun farklı branşları, genel kapsamı, yapılış şekli ve içeriklerindeki farklılıkların değişik şekillerde değerlendirilmesidir (1). Spor bireylerin önceden belirlenmiş kurallar dahilinde maddi kâr amacı güderek veya sadece eğlenmek amacıyla rekabete dayalı olarak kendisiyle, doğayla veya karşı bir rakip ile fiziksel ve zihinsel yeteneklerini kullandığı faaliyetlerin tümüdür (2).

Spor bireysel veya toplumsal olarak sağlığın korunmasında geliştirici ve koruyucu bir etkiye sahip olan hizmet sektörüdür (3). Bireylerin bütünü zihni, fiziki ve ruhi nitelikler oluşturur. Bu kapsamda spor bireylerin yaşlarının ve genetik kapasitelerinin getirdiği performans verimlerine ulaşmalarına yardımcı olur (4). Sporun tercih edilmesinde stresten uzak durmak ve monotonluktan kurtulmak gibi sebeplerde sıralanabilir. Özellikle takım sporlarına bakıldığında bireylere daha fazla katkı sağladığı söylenebilir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde bireyleri spora teşvik etmenin ve yönlendirmenin çok önemli olduğu ortaya çıkmaktadır (5).

Takım sporlarına bakıldığında ise hemen hemen her yaş grubunun ilgisini çekmektedir. Örnek vermek gerekirse voleybol branşı günümüzde ortalama 100 yıllık geçmişe sahiptir. 1919 yılından bu yana ülkemizde icra edilmeye başlanmıştır. Ayrıca voleybol branşının spor branşları içerisinde farklı becerilerin geliştirildiği bir spor dalı olduğu aşikardır. Voleybol branşı sporcu gözünden kazanmaya dönük fiziki ve teknik bir çaba fakat izleyici gözünden müsabakalardaki estetik görüntüler sunulması açısından önemlidir. Günümüzün popüler spor branşlarından biri olması açısından da bu sebepler sıralanabilir (6).

Voleybol bireylerin yeteneklerinin yanında zekalarını kullanmalarını, birlikte uyum içinde hareket edebilme yeteneklerini geliştirmelerini, öz güvenlerini artırmalarını ve toplu mücadele kabiliyetlerini geliştirmelerini sağlayan bir branş olarak tanımlanabilir. Ayrıca voleybol salon ve açık havada onanabilmesi, müsabaka için araç gereçlerin kolay bulunması, sporcunun bedenini, ruhunu ve zihnini çok yönlü ve dengeli çalıştırması, oyunun basit kurallarla oynanması aynı zamanda boş zamanların değerlendirilmesi yönünden her yaşta olan bireyin icra edebileceği bir spor olmasıyla önemlidir. Voleybol branşını her yaşta ve cinsten bireylerin

karşılıklı olarak oynamaları mümkündür. Kuralların kolay olması sebebiyle her yaşta bireyler bu oyuna kolayca katılabilir. Voleybol branşı bu sebeplerden ötürü aile sporu olarak bilinir. Voleybol branşı sayesinde beden çok yönlü fiziksel gelişiminin yanı sıra zekâ gelişimine de katkılar sağlamaktadır. Oyun içerisinde sporcuların kurallar gereği yer değiştirmeleri, pozisyon üretmeleri, taktikler uygulamaları ve bireysel oyunlarının dışında takım oyununa da uyum sağlamaları ile bir zekâ oyunu olduğunun da kanıtıdır (7).

Voleybol branşı ile ilgilenen bireylerin kişisel özelliklerinin belirlenmesi için bazı çalışmalar yapılmıştır. Örneğin Gravelle, Searle ve Jean (1983)'e göre voleybol branşını yapan kadınların kendilerine saygılarının yüksek olduğu, enerjilerinin yüksek olduğu, başarıma isteklerinin oldukça yüksek olduğu ve olumlu düşüncelere oldukça yüksek oranda sahip oldukları vurgulanmıştır (8). Bir başka çalışmayı yapmış olan Kuruç ve Bayar (1992)'e göre voleybol branşını yapan kadınların kendilerine güvenlerinin yüksek, sorumluluk sahibi, topluma uyumlu, yaşama seven ve tutarlı kişiliklerinin olduğu kanısına varılmıştır (9). Tutum ile ilgili yapılan araştırmalar tutum teorilerinin 30 yıl öncesine dayandığını ortaya koymuştur (10).

Tutum, Tavşancıl (2014)'e göre doğuştan olmayan, yaşantısal olarak öğrenilen, belli bir zaman aralığında devamlı olan, nesne ve kişiler arasındaki ilişkinin düzenli olmasını sağlayan ve bireylerin çevresini anlamasını sağlayan bir olgudur (11). Bireylerde olumlu tutumlar ile hayata başlayıp bir süre böyle etseler de ergenliğin başlamasıyla birlikte olumlu tutumlarda azalmalar görülmektedir. Bu kapsamda kızların erkeklere oranla daha hızlı bir şekilde olumlu tutumlarında azalma görülmektedir (12). Mirzeoğlu (2014), üç tane öğretim modeline yönelik olarak voleybol ünitesini kullanarak gerçekleştirdiği çalışmada bütün gruplar içerisinde tutum puanlarının azaldığını gözlemlemiştir (13). Başka bir çalışmada Çelen (2012), öğrencilerin tutumlarını Voleybol ünitesini kullanarak ve Spor Eğitim Model'ini kullanarak incelemiştir (14).

Çalışmada öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde olduğunu tespit etmiştir. Literatürdeki çalışmaların lise öğrencileri üzerinde toplumun birleştiği bir voleybol turnuvasında taraftarı oldukları Milli takımın maçlarını izledikten sonra voleybol tutumlarının ne yönde olduğu konusunda bir çalışmak yoktur. Literatürdeki bu eksikliğin yapılan bu çalışma ile giderileceği düşünülmektedir. Lise öğrencilerinin Türkiye A Milli Kadın Voleybol Takımının Avrupa şampiyonu olduğu maçları izleme sıklıklarının voleybol tutumlarını pozitif veya negatif olarak hangi yönde etkilediği sorgulanmıştır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye A Milli Kadın Voleybol Takımının elde ettiği başarılarından olan Avrupa Şampiyonluğunun lisede öğrenim gören 14-17 yaş aralığındaki öğrencilerin voleybol tutumlarına etkisinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli: Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırma biçimi toplanan verileri sayısallaştırarak

sembollerle sunulmasıdır. Ayrıca nicel araştırmalar gözlemlere ve ölçmelere dayanan, tekrar edilen objektif bir usuldür. Bu araştırma modelinde verileri spesifik gruplara ayırmak ve analizleri doğru yapabilmek için istatistik ve matematiğe dayalı farklı modeller kullanılmıştır. Bu şekilde araştırmacılar bulguları objektif ve bireysel çıkarımları olmadan ortaya koymuştur (15).

Araştırma Grubu: Bu çalışmanın evrenini Bitlis İlindeki Proje Okulu olan Anadolu Liselerinde, 14-17 yaş aralığında, 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören 385'i kadın 306'sı erkek olmak üzere toplam 691 öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemini ise 165'i kadın 187'si erkek olmak üzere toplam 352 öğrenciler oluşturmaktadır. 9. sınıflardaki öğrencilerin okula yeni başlamaları ile uyum sürecinde adaptasyonlarının yeni oluşmaya başlaması sonucunda sağlıklı veri toplanamayacağı düşünüldüğünden araştırmaya dahil edilmemiştir. 12. sınıflardaki öğrencilerin üniversite sınavına hazırlık döneminde olmaları sonucunda sağlıklı veri toplanamayacağı düşünüldüğünden araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu sebeplerden dolayı ara dönemde olan 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilere ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçları

	Değişkenler	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	165	46.8
	Erkek	187	53.2
Yaş	14	43	12.2
	15	147	41.8
	16	118	33.5
	17	44	12.5
Sınıf	10. Sınıf	260	73.9
	11. Sınıf	92	26.1
	Toplam	352	100

Tablo 1'e göre araştırma grubundaki öğrencileri yaşları (Xyaş 15,46±0,86) arasında değişen %46,8'i ile 165 kadın öğrenci oluştururken %53,2'si ile 187 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan toplam öğrenci sayısı 352 olduğu saptanmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin %12,2'si ile 43 öğrenci 14, %41,8'i ile 147 öğrenci 15, %33,5'i ile 118 öğrenci 16, %12,5'i ile 44 öğrenci 17 yaşında olduğu saptanmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin %73,9'u ile 260 öğrenci 10. Sınıfta iken %26,1'i ile 92 öğrenci 11. Sınıfta öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları: Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu (EK-1'de sunulmuştur) ve A Milli Kadın Voleybol Takımının elde ettiği Avrupa Şampiyonluğunun Bitlis İlindeki Proje Okulu olan Anadolu Liselerinde, 14-17 yaş aralığında, 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören toplam 165'i kadın 187'si erkek olmak üzere toplam 352 öğrenci voleybol tutumlarının ölçülmesi için Böke ve Güllü (2020), tarafından geliştirilen "Voleybol Tutum Ölçeği" (EK-2'de sunulmuştur) kullanılarak uygulanmıştır (16).

Araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formunda Cinsiyet, Sınıf, Voleybol ile ilgilenme durumu, A Milli kadın voleybol takımının maçlarını izleme durumu, A Milli Kadın Voleybol Takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme durumu gibi sorular yer almaktadır. Böke ve Güllü (2020), tarafından geliştirilen "Voleybol Tutum Ölçeği" 16

maddeden oluşmakta ve Likert tipi 5'li derecelendirme şeklindedir. Olumsuz maddeler; “Kesinlikle Katılmıyorum (5), Katılmıyorum (4), Kararsızım (3), Katılıyorum (2) ve Kesinlikle Katılıyorum (1)” şeklinde puanlama oluşturulmuşken, Olumlu maddeler; “Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5)” şeklinde puanlama oluşturulmuştur. Ölçekten alınacak en düşük puan 16 ve en yüksek puan 80'dir (16).

Verilerin Toplanması: Muş Alparslan Üniversitesi Etik Kurulu (129950) ve Bitlis İl Milli Eğitim Müdürlüğünden (E-46623667-65.01-99015990) yazılı izinler araştırma verilerinin toplanması için alınmıştır. İzinlerin alınmasından sonra araştırmanın verileri 21 Mart 2024 ile 11 Nisan 2024 tarihleri arasında sınıf ortamında öğrencilerden yüz yüze birinci araştırmacı tarafından toplanmıştır. Veriler toplanırken gönüllük esas alınmıştır. Veriler Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun bir şekilde yürütülerek toplanmış ve uygulanmıştır.

Verilerin Analizi: Bu çalışmada elde edilen tüm veriler SPSS 26 paket programında analiz edilerek değişkenler açısından normallik testi uygulanmıştır. Verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple Non-parametrik testlerden ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi uygulanmış çoklu karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis H-testi uygulanmıştır. Gruplar arası farklılıkları belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltmesi kullanılarak Tamhane testi uygulanmıştır. Anlamlılık seviyesi kapsamında $p < 0,05$ puanlaması kullanılmıştır. Yapılan testlerdeki sonuçların $p < 0,05$ olması durumunda anlamlı farklılığın bulunduğu $p > 0,05$ olması durumunda anlamlı farklılığın bulunmadığı belirtilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın verileri kullanılan ölçekler ile toplanan veri ve analiz edilmiştir. Analiz edilen veriler bu bölümde sunulmuştur. Yapılan araştırma analizlerinin sonuçları tablolar şeklinde bulgular bölümünde belirtilmiştir.

Tablo 2. Voleybol tutumunun cinsiyet değişkenine göre incelenmesi amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	165	198,72	32789,50	11760,50	.000*
Erkek	187	156,89	29338,50		

* $p < 0,05$

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile voleybol tutumları arasında yapılan Mann Whitney U Testi sonucunda anlamlı farklılık olduğu ($p < 0,05$) ve kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha yüksek puana sahip olduğu görülmektedir. [$U = 11760,500$, $p < 0,05$].

Tablo 3. Voleybol tutumunun yaş değişkenine göre incelenmesi amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	df	X ²	p
Voleybol Tutumu	14	43	178,8	3	1,112	.774
	15	147	179,71			
	16	118	177,19			
	17	44	161,65			

$p > 0,05$

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkeni ile voleybol tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$X^2 = 1,112$, $p > 0,05$].

Tablo 4. Voleybol tutumunun yaş değişkenine göre incelenmesi amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Voleybol ile İlgilenme Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	df	X ²	p
Voleybol Tutumu	Hiçbir Zaman	135	107,51	3	117,87	.000*
	1-3 yıl	151	200,52			
	4-6 yıl	42	263,77			
	7 ve üzeri yıl	24	260,75			

* $p < 0,05$

Tablo 4'e görüldüğü gibi voleybol tutumu ile katılımcıların voleybol ile ilgilenme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p < 0,05$). Voleybol ile ilgilenme düzeylerindeki sıra ortalaması puanları açısından “4-6 yıl” aralığında ve “7 yıl üzeri” voleybol ile ilgilenen katılımcıların voleybol tutumlarının en üst düzeyde olduğu saptanmıştır [$X^2 = 117,87$, $p < 0,05$].

Tablo 5. Türkiye A Milli kadın voleybol takımının maçlarını izleme düzeyi ile voleybol tutumunun arasındaki ilişkinin Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Milli Maçların İzlenme Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	df	X ²	p
Voleybol Tutumu	İzlemem	129	111,66	3	96,72	.000*
	Bazen İzlerim	165	198,89			
	Sıklıkla İzlerim	42	257,21			
	Tüm Maçları İzlerim	16	256,47			

* $p < 0,05$

Tablo 5'e göre katılımcıların voleybol tutumları ile A Milli Kadın Voleybol takımının maçlarını izleme sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p < 0,05$). Buna göre A Milli Kadın Voleybol takımının maçlarını izleme sıklıklarındaki sıra ortalaması puanları bakımından maçları sıklıkla izleyen ve tüm maçları izleyen katılımcıların voleybol tutumlarının en üst düzeyde olduğu bulgulanmıştır. [$X^2 = 96,72$, $p < 0,05$].

Tablo 6. Türkiye A Milli kadın voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarının izleme düzeyi ile voleybol tutumunun arasındaki ilişkinin Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Avrupa Şampiyonası Maçlarının İzlenme Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	df	X ²	p
Voleybol Tutumu	İzlemem	154	127,30	3	68,22	.000*
	Bazen İzlerim	118	203,84			
	Sıklıkla İzlerim	50	222,91			
	Tüm Maçları İzlerim	30	244,18			

* $p < 0,05$

Tablo 6'ya görüldüğü gibi katılımcıların voleybol tutumları ile A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Buna göre A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme sıklıklarındaki sıra ortalaması puanları bakımından maçları tüm maçları izleyen katılımcıların voleybol tutumlarının en üst düzeyde olduğu bulgulanmıştır. [$X^2 = 68,22$, $p < 0,05$].

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye'nin çeşitli dönemlerinde futbol, basketbol ve voleybol gibi takım sporlarındaki branşlar ülke genelinde coşku ve heyecanla karşılanmıştır. Avrupa'da, Dünya da ve Olimpiyatlarda yapılan turnuvalardan başarı elde edilen branşlar zamanlarının en popüler branşları olmuşlardır. Örnek vermek gerekirse 2001 yılında Avrupa Basketbol Şampiyonasında Türkiye A Milli Basketbol takımının üçüncülük elde etmesi ile 12 Dev Adam unvanını almaları ve medyada sıkça gündeme gelmesi sonucu o dönemin gençlerini basketbola yöneltmiştir. Banka sponsorluğu ile Federasyon 12 Dev Adam Basketbol Okullarını açmıştır. Bunun sonucunda günümüze kadar gelen bir Basketbol Gençler Ligi oluşturulmuştur. Başka bir örnek vermek gerekirse 2002 yılında Türkiye A Milli Erkek Futbol takımının Dünya Kupası turnuvasında elde ettiği üçüncülük ve 2008 yılında Avrupa Şampiyonasındaki elde ettiği üçüncülük dönemin gençlerinin futbola daha fazla yönelmelerini sağlamıştır. A Milli Kadın Voleybol takımının 2003 yılında Avrupa Kadın Voleybol Şampiyonasında elde ettiği ikincilik ile "Filenin Sultanları" unvanını aldı. 2010 Dünya Voleybol Şampiyonasına katılan Milliler bu kez altıncı sırada turnuvayı tamamlamıştır. 2011 yılında Avrupa Voleybol Şampiyonasında üçüncülüğü elde etmiştir. 2013 yılında Fabrika Voleybol açılmış ve yeni sporcular yetiştirilmeye başlanmıştır. Aynı turnuvada 2017 yılında üçüncülük 2019 yılında ikincilik elde etmiştir. 2020 Tokyo Olimpiyatlarında beşincilik 2021 Avrupa Voleybol Şampiyonasında üçüncülük elde etmiştir. 2023 yılında Milletler Liginde ve yine 2023 yılında Avrupa Voleybol Şampiyonasında ilk kez şampiyonluk elde etmiştir. Bu başarılar ile dönemin gençlerini voleybola daha fazla yöneltmiştir.

Bu çalışma A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonu olması ile medyada yer verilen maçları lise öğrencilerinin izleme sıklığı sonucunda voleybol tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubundaki öğrencileri yaşları (\bar{X} yaş 15,46±0,86) arasında değişen %46,8'i ile 165 kadın öğrenci oluştururken %53,2'si ile 187 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan toplam öğrenci sayısı 352 olduğu saptanmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin %54,5'i ile 192 öğrenci 10. Sınıfta iken %44,5'i ile 160 öğrenci 11. Sınıfta öğrenim görmektedir. Lise öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U Testi sonucunda voleybol tutumlarında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu farklılık kadınların erkeklere göre voleybol tutumlarının daha yüksek bir puanla sonuçlandığını göstermektedir. Literatüre bakıldığında çalışma konusunun çok az olmasıyla birlikte Hindistan'da Singh ve Devi (2013), tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırma kapsamında oyun ve spora karşı cinsiyeti erkek olan öğrencilerin pozitif tutum gösterdikleri saptanmıştır (17). Başka bir yönden Aydemir (2023), tarafından yapılan çalışmada lise öğrencilerinin cinsiyete göre voleybola yönelik tutumlarının farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır (18). Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkeni ile voleybol tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Katılımcıların Voleybol ile ilgilenme

Kaynaklar

1. Yetim A.A. Sosyoloji ve spor. Ankara: Bilge Ofset Matbaacılık Yayıncılık. 2008.
2. Erten R. Türk sporunun yapısal düzeni. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi [Internet]. 2006 Jun 1 [cited 2024 Apr 5]; 1(2), 117-136. Available from: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789825>

düzeyleri ile voleybol tutumları arasında Kruskal Wallis H Testi sonucuna göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu sonuca göre katılımcıların ifadeye verdikleri 4-6 yıl ve 7 yıl üzeri cevaplarının sıra ortalama puanları en üst düzeyde olduğundan voleybol tutumlarının da bu sonuca göre en üst düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. A Milli Kadın Voleybol takımının maçlarını izleme sıklığı ile katılımcıların voleybol tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç kapsamında katılımcıların A Milli Kadın Voleybol takımının maçlarını izleme sıklıkları sıra ortalama puanları arasında en yüksek puanları maçları sıklıkla izleyen ve tüm maçları izleyenlerin olduğu ve voleybol tutumlarının en üst düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme sıklıkları ile voleybol tutumları arasında Kruskal Wallis H Testi sonucuna göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu sonuca göre A Milli Kadın Voleybol takımının Avrupa Şampiyonası maçlarını izleme sıklıkları sıra ortalama puanları arasında en yüksek puana sahip olan tüm maçları izleyen katılımcıların voleybol tutumlarının en üst düzeyde olduğu saptanmıştır.

Sonuç

Sonuç olarak 14-17 yaş aralığındaki lise öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre kadınların erkeklere oranla voleybol tutumları üst düzeydedir. Yaş değişkenine göre voleybol tutumlarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. 14-17 yaş aralığındaki liseli öğrencilerinin A Milli Kadın Voleybol takımının genel maçlarını sıklıkla izleyenlerin ve tüm maçları izleyenlerin voleybol tutumları üst düzeyde olduğu görülmektedir. Buna ek olarak Avrupa Şampiyonasında şampiyon olan Millilerin tüm maçlarını izleyen katılımcıların voleybol tutumlarının üst düzeyde olduğu görülmektedir. Milli takımın başarılarını gerek televizyondan gerek sosyal medyadan izleyen öğrencilerin voleybol tutumlarının oldukça pozitif yönde üst düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Lise öğrencilerinin voleybol tutumlarının daha geniş kapsamlı araştırılması açısından daha büyük örneklem grubu ile çalışılmasının, tutum açısından bakıldığında farklı değişkenlerde etkili olup olmadığı kapsamında çalışmaların yapılmasının literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir. Lise öğrencilerinin voleybol tutumlarının daha geniş kapsamlı araştırılması açısından daha büyük örneklem grubu ile çalışılmasının literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Lise öğrencilerinin voleybol tutumlarına yönelik çalışmalar açısından bakıldığında farklı değişkenlerinde etkili olup olmadığı kapsamında araştırmaların yapılmasının literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

Etik Metni: Mevcut makalede araştırma sürecinde dergi yazım kurallarına yayın ilkelerine araştırma ve yayın etiği kurallarına dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. 06.02.2024 tarihli ve 04 toplantı 52 karar sayılı Muş Alparslan Üniversitesi Etik Kurulu onayı alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Mevcut çalışmada yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı: Mevcut çalışmada bütün yazarların katkı oranları eşittir.

3. Devecioğlu S. Türkiye'de spor sektörü stratejilerinin geliştirilmesi. Verimlilik Dergisi [Internet]. 2005 May 1 [cited 2024 Apr 7]; 2, 117-134. Available from: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/verimlilik/issue/30712/331908>
4. Yavaş M., İlhan A. Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri. Bursa: Melisa Matbaacılık. 1996.

5. Yetim A.S., Cengiz R.İ. Spor. İstanbul: Yayıncılık Matbaası. 2005.
6. Ölçücü B., Özen Ş., Altınkök, M. Spor eğitiminde Tokat ilinde voleybol takımlarında oynayan voleybolcuların voleybola başlama nedenleri ve beklentileri. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi [Internet]. 2014 Oct 31 [cited 2024 Apr 7];(3), 57-70. Available from: <https://dergipark.org.tr/pub/goputeb/issue/33496/380111>
7. Aslan N. Okullarda ve kulüplerde voleybol. Ankara: Ankara Bilim Matbaası. 1979; 18-19.
8. Gravelle L., Searle R., Jean P. Personality profiles of the Canadian women's national volleyball team. Volleyball Technical Journal. 1982; 7(2), 13-17.
9. Kuruç Z, Bayar P. Hentbolcu, voleybolcu, atlet ve taekwondocuların kişilik örüntüleri üzerine bir araştırma. Ankara; Spor Bilimleri II. Ulusal Kongre Bildirisi. 1992; 20-23.
10. Katz D, Stotland, E. A preliminary statement to a theory of attitude structure and change. In S. Koch (Ed.), Psychology: A study of a science. Vol. 3. Formulations of a person and the social context. New York: McGraw-Hill, 1959; 423-475.
11. Tavşancıl E. Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayıncılık. 2014.
12. Kim HY, Schwartz K, Cappella E, Seidman E. Navigating middle grades: Role of social contexts in middle grade school climate. American Journal Of Community Psychology [Internet]. 2014 May 16 [cited 2024 May 14]; 54, 28-45. Available from: doi: <https://doi.org/10.1007/s10464-014-9659-x>
13. Mirzeoğlu AD. The effects of peer teaching on the university students achievements in cognitive, affective, psychomotor domains and game performances in volleyball courses. Educational Research and Reviews [Internet]. 2014 May 31 [cited 2024 Apr 14]; 9(9), 262-271. Available from: doi: 10.5897/ERR2013.1690
14. Çelen A. Spor eğitimi modeli ile işlenen voleybol derslerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişim düzeylerine etkisi. [Doktora Tezi]. [Ankara]: Gazi Üniversitesi; 2012.
15. Johnson RB, Christensen L. Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. California: Sage publications. 2019.
16. Boke H, Gullu M. Ortaokul öğrencileri için voleybol tutum ölçeğinin geliştirilmesi. [Development of Volleyball Attitude Scale for Secondary School Students]. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi [Internet]. 2020 Dec 31 [cited 2024 May 17]; 5(2), 130-142. Available from: doi: <https://doi.org/10.25307/jssr.764005>
17. Singh, RKC, Devi KS. Attitude of higher secondary level student towards games and sports. International Journal of Physical Education, Fitness and Sports [Internet]. 2013 Dec 30 [cited 2024 May 20]; 2(4), 80-85. Available from: <https://doi.org/10.26524/13421>
18. Aydemir B. Lise öğrencilerinin voleybola yönelik tutumları ve günlük yaşamlarında voleybolun yeri. [Attitudes of High School Students towards Volleyball and Its Place in Their Daily Lives]. International Journal of Progression and Development in Education (ijpade) [Internet]. 2023 Mar 1 [cited 2024 May 20]; 1(1), 94-108. Available from: doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7651504>
13. Mirzeoğlu AD. The effects of peer teaching on the university students achievements in cognitive, affective, psychomotor

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: The aim of this study is to examine the effect of the European Championship, which is one of the achievements of the Turkish National Women's Volleyball Team, on the volleyball attitudes of students between the ages of 14-17 studying in high school. It is thought that this deficiency in the literature will be eliminated with this study. It was questioned how the frequency of high school students watching the matches in which the Turkish National Women's Volleyball Team became the European champion affected their volleyball attitudes positively or negatively.

Methods: In this study, the general survey model, which is one of the quantitative research methods, was used. The population of this study consisted of a total of 691 students, 385 female and 306 male, studying in the 10th and 11th grades between the ages of 14-17 in Anatolian High Schools, which are Project Schools in Bitlis Province. The sample of the study consists of a total of 352 students, 165 female and 187 male. It was not included in the study because it was thought that healthy data could not be collected as a result of the adaptation of the students as they started school in the 9th grade and their adaptation began to occur during the adaptation process. It was not included in the study because it was thought that healthy data could not be collected as a result of the fact that the students in the 12th grade were in the preparation period for the university exam. For these reasons, students studying in the 10th and

11th grades, which are in the interim period, were included in the study. The data were applied by using the Personal Information Form prepared by the researcher (presented in Annex-1) and the "Volleyball Attitude Scale" developed by Böke and Güllü (2020) (presented in Annex-2) to measure the volleyball attitudes of a total of 352 students, 165 girls and 187 boys, studying in the 10th and 11th grades between the ages of 14-17 in Anatolian High Schools. All data obtained in this study were analyzed in SPSS 26 package program and normality test was applied in terms of variables. It was determined that the data did not show normal distribution. For this reason, Mann Whitney U test was applied for pairwise comparisons and Kruskal Wallis H-test was applied for multiple comparisons. Tamhane test was applied using Bonferroni correction to determine the differences between the groups. Within the scope of significance level, $p < 0.05$ scoring was used. If the results of the tests were $p < 0.05$, it was stated that there was a significant difference, and if $p > 0.05$ was p , there was no significant difference.

Result and Conclusions: The students in the research group consisted of 165 female students with 46.8% of the ages (Xage 15.46±0.86), while 187 male students with 53.2%. The total number of students participating in the study was 352. 54.5% of the students in the research group and 192 students 10. While in class, 160 students with 44.5% were in

the 11th grade. In the research data, according to the Mann Whitney U Test for the gender variable, a significant difference was found in the volleyball attitudes of women compared to men. There was no significant difference between the age variable and volleyball attitudes of the participants. According to the results of the Kruskal Wallis H Test, a significant positive difference was found in the volleyball attitudes of those who were interested in volleyball for 4-6 years and over 7 years. A significant positive difference was found between the frequency of watching the matches of the National Women's Volleyball team and their volleyball attitudes. A significant positive difference was found between the frequency of watching the European Championship matches of the National Women's Volleyball team and their volleyball attitudes. It was concluded that the general matches of the National Women's

Volleyball team and the champions of the European Championship positively affected the volleyball attitudes of the participants who watched the matches frequently or all the matches with a significant difference. In addition, it is seen that the volleyball attitudes of the participants who watch all the matches of the Nationals, who are champions in the European Championship, are at a high level. It was concluded that the volleyball attitudes of the students who watched the success of the national team on both television and social media were at a very positive level. It is thought that working with a larger sample group in order to investigate the volleyball attitudes of high school students more comprehensively, and conducting studies within the scope of whether it is effective in different variables from the point of view of attitudes will contribute to the literature.